

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, úv. Fried Józsefné úrnő házában, hová a közíratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Egy életrevaló eszme.

Szentes, 1890. április 22.

Lapunk legutóbbi számának újdonsági rovatában felvetettük az eszmét: vajjon nem volna-e jó, a kínálkozó alkalmat megragadva, teljes mértékben kihasználni azt, hogy a csabai háziipariskola egy javított szövőszéke itt van s már ezúttal, itt helyben egy három óra terjedő szövőtanfolyamot nyitni?

Nem dicsekszünk vele, hogy eszménk eredeti és megvalljuk nyíltan, hogy arra egy Bartók y Lászlónéval folytatott beszélgetés vitt, melynek folyamán az illető úrnő késznek nyilatkozott: a már itt levő szövőszéket három hónapra át itt hagyni és egyidejűleg ugyanily tartalmu távozási engedélyt adni Haán Gizella kisasszonynak, ki a csabai háziipariskola egyik legkitünőbb tanítónője — hogy ez idő alatt itt a jelentkező tanítványokat a szövésben kiképezze.

Csabán, a háziipariskolában a tandíj havonként 5 frt, mit valóban csekélynek kell mondanunk, ha tekintetbe vesszük, hogy 3 hó alatt a korlátoltabb elméjű is megtanulhat szőni és így 15 frt kiadással képesítést nyerhet oly munkára, melylyel kenyerét egész életén át beesüllettel megszerezheti.

Semmi kétségünk az iránt, hogy egy kis fáradság és igyekezettel a háziipar e nemének nálunk is lehetne számos hívet szerezni és meggyőződésünk az: hogy — ha a nőegylet karolja fel ez ügyet — úgy annak sikere is biztosítható van. Mert miről van szó?

Arról, hogy itt tartunk a csabai háziipariskola egyik tanítónőjét és az iskola igazgatónője által nagylelkűen díjtalanul felajánlott javított szövőszéket három hónapra.

A tanítónő havi fizetése, teljes ellátás mellett 30 frt, vagyis — ha ellátását is hozzászámítjuk és pénzben fejezzük ki, 50—55 forint. A szövőszékre legfőlegbb annyi a kiadás, hogy a megyeházától valamely más, alkalmas tanhelyiségre kellene átszállítani, amire a város tul a kurcai iskolahelyisége önkényt kínálkozik és talán a kurzus befejeztével visszaszállíttatni Csabára.

A szövőiskola összes költsége tehát alig haladná a 180 frtot, vagyis, havonként 12 tanítvánnyal, kiknek mindenike 5 frt tandíjat fizetne, el volna érve a cél, hogy e 12 tanítvány közül legalább 2—3 mester kerüljön ki olyan, aki a szentesi közép továbbképzését magára vehesse; s hozzá még el volna érve: a nélkül, hogy ez a nőegyletnek költségre kerülne.

Az azonban lehetséges, hogy nem kerül

össze annyi tanítvány, ahánynak tandíja az iskola kiadásait teljesen fődözné. Mert ezzel is számolni kell, ez eset sincs kizárva.

Bár ez esetet, ha kellő erélyvel fogunk hozzá az eszme megvalósításához és az intelligensebb hölgyek közt igyekszünk tanítványokat toborzani, a magunk részéről jóformán kizártnak tekintjük — föltéve hogy még is bekövetkezik: vajjon szabad-e pusztán e miatt elszalasztanunk a most kínálkozó jó alkalmat?

Hét-nyolc tanítvány mindenestre fog kerülni, ha a nőegylet hírlapilag fordul a közönséghez és kellő megokolással szólítja fel a tanfolyamra való jelentkezésre a lakosságot.

Havi negyven forint tehát mindenestre begyűlne a tandíjából s ha már most a nőegylet havonként 20 forintot a sajátjából áldozna is e szövőiskola létesítésére: ettől semmiesetre sem szabad visszariadnia, mert ez összegért módjában van 4 teljesen szegény sorsu egyénre, vagy esetleg többet is, díjtalanul kiképeztetni a szövésben, kiket aztán később, mint háziiparitanókat alkalmazhatna egy általa felállítandó háziipariskolában, ugy hogy tulajdonképen e havi 20 forint kiadásával csak egészséges tőkebefektetés eszközöl, mely — ha az egylet félton meg nem áll és minden erejéből azon lesz, hogy ez iskolát megalkossa — busán meghozza kamatait!

Hogy ez tényleg így van: erre nézve világító példaként áll előttünk Ungvár, ahol szintén kiállítottak rendeztek a csabai háziipartermékekből s ahol ez iparág ugyanekkor épp úgy honosult meg, mint ahogy azt nálunk meghonosítani most ajánlatba hozzuk.

Ott is három havi kurzust nyitottak, ott maradt éppen Haán Gizella kisasszony, aki erre nálunk is készségesen vállalkozna és mikor három hó múlva eltávozott: a háziiparnak buzgó apostolokat nevelt Ungváron, kiknek iskolája ma már telve van mindég tanítványokkal és áldása annak a vidéknek.

S van még egy más körülmény, melyet szándékosan hagyunk felüljárta, hogy döntő érv gyanánt hozzuk fel az általunk felvetett eszme mellett.

A háziipariskola nem pusztán a szövésre szorítkozik. Kiterjed a női kézimunka minden ágára: himzésre, fehérnemű varrásra és a díszmunkák minden nemére s mint lapunk f. évi 31-ik számának vezércikkében is írtuk: leányaink épp e téren vannak híjján minden alapos képzettségnek.

A polgári leányiskola, hol a kézimunka-tanítás szükségképen a tantervebe szorul bele s mindössze hetenként 3—4

óra terjed, nem az a hely, ahol a női kézimunkában a lapos kiképzést nyerhetnek leányaink. Inkább csak előkészítő ez; alapvető arra, hogy onnan kikerülve, magukat e hasznos házfoglalkozásban kiképezzék, melyre hivatásuk utalja őket.

Ugye hol nyerjük ez alapos kiképzést Szentesen? Az úgynevezett varrőiskolák e célra éppen nem alkalmasak s így csak magánszorgalomra vannak utalva a leányok, mellyel a gondosan vezető kéz hiányát kell unatlan érezniük.

Igaz, a most megnyitott tárlatban rendezett, speciálisan szentesi női kézimunkakiállítás arról győz meg bennünket, hogy így is sok szép és hasznos női kézimunkát készítenek hölgyeink, de ez csak arra való, hogy amánlkább éreztessze velünk egy oly iskola hiányát, mely a női kézimunkát szakszerűtanítás és általánosabb tegye; olyan általánossá, hogy azzal ne csak egyes kiváltságosak, de a közép is foglalkozzék, még pedig a szó szoros értelmében vett háziipar-ként, melyből jövedelmet, hasznot lásson.

Hogy pedig a szentesi jótékony nőegyletet mindenképen fogékonyá tegyük az általunk felvetett eszme felkarolására, legdöntőbb érünk a következő:

A háziipariskola megteremtése nem csak azzal válik most könnyűvé, hogy könnyűszerrel jutunk ez alkalommal szövőszékek és tanítónőhöz.

Megkönnyíti annak létesítését maga a kormány is, mely — ha kellő helyen teszünk ez iránt lépéseket — ingyen szolgáltatja a javított szövőszékeket a már létesült iskolának, míg az iparművészeti muzeum készségesen adja a szebb-nél szebb antik szövőmintákat, szintén díjtalanul.

S ha már meghonosult e textil háziiparág nálunk, ha oda jutottunk, hogy szepet, jót produkálunk: ismét a kormány az, mely közvetíti e háziipartermékek eladását, amennyiben mintáinkat kiállíttatja a már nevezett muzeumban és azok megtekintésére meghívja a kereskedőket.

Igy válhat, aránylag igen rövid idő alatt és minden tőkebefektetés nélkül, e háziipar dúsán jövedelmező forrássá, mely áldást hoz városunkra, áldást az egész megyére.

S vajjon nőegyletünk nem szegőd-nék örömmel az áldást hozó apostolok sorába?

A háziiparkiallításból.

A megnyitás.

A békés-csabai, kalotaszegi, eleméri és szarvasi háziipar-termékekből, a jótékony nőegylet védnöksége mellett rendezett kiállítás megnyitása a f. hó 18-án, vasárnap, valóságos ünneppé vált.

Azzá tette a közönség, uzzá az a kö-

